

med lokalmyndighederne dernede – og det vil så foreligge ved udgangen af 1996 eller begyndelsen af 1997. Og jeg har givet tilsagn om selv at tage derned – hvis jeg til den tid er miljøminister – og tage diskussionen med lokalsamfundet, når vi oven på hele den lange fase, vi har været igennem, ved, hvad vi vil gøre.

Og først når vi har været igennem en diskussion, som varer det meste af 1997, og som stadig væk – i modsætning til, hvad der var tilfældet under KV-regeringen – inddrager lokalbefolkningen, vil det egentlige forslag komme fra Vadehavssekretariatet med henblik på, at der kan træffes beslutning i november 1997.

På denne baggrund synes jeg, det er helt i orden, at man er selvkritisk. Jeg synes i hvert fald ikke, der er grund til at skyde efter den nuværende regering, som på alle de punkter vedrørende inddragelse af lokalbefolkningen og de berørte kommuner og amter, som hr. Hans Christian Schmidt og andre med rette fremdrog, har levet op til nogle andre og højere idealer, end den tidligere regering gjorde.

Det er selvfølgelig ikke nemt, for befolkningen har på den ene side – i hvert fald for det store flertals vedkommende, tror jeg – et ønske om at beskytte vores smukke landskab og vores natur, så den ikke bliver forarmet, og på den anden side et ønske om en vis rimelighed i forvaltningen af denne beskyttelse. Og derfor er der altid tale om en balance mellem beskyttelse og benyttelse – jeg tror, det var hr. Jørn Jespersen, der var inde på det – men jeg tror ikke, det er helt forkert at sige, at for stadig flere mennesker i vores land er det vigtigere at bevare vores naturværdier end at sikre snævre økonomiske interesser.

Erfaringerne med, at menneskeheden tilegner sig meget store friheder på naturens bekostning, har jo ikke været særlig gode. Vi skal ganske vist kunne producere, vi skal have landbrug, vi skal have fiskeri, vi skal have industri, og vi skal have serviceerhverv – alle de ting, som vi lever af her i landet – men det skal ske i smuk samklang med naturen, og vi skal være bedre til at beskytte det, der er overleveret os, og vi skal også have mod til at genskabe naturen dér, hvor den er blevet ødelagt, hvilket også den tidligere regering havde.

Og jeg vil slutte mit indlæg med at citere en henvendelse fra Danmarks Naturfredningsforening, som hele Folketinget har fået, og hvori den meget indtrængende advarer Folketinget imod at ødelægge det, som Naturfredningsforeningen

kalder en af verdens bedste lovgivninger på området:

»Når befolkningen i dag – og i fremtiden – kan nyde godt af Danmarks natur som et fælles frit gode, i respekt for et fælles ansvar, skyldes det således en forståelse hos lovgiverne og befolkningen af, at nok er ejendomsretten ukrænkelig, men ejendomsrettens indhold er defineret af overordnede samfundsmæssige hensyn.

Allerede ved grundlovens vedtagelse i 1849 fandtes en jord-, skov-, klit- og hegnsløvgivning, der erstatningsfrit begrænsede grundejernes råden over deres ejendomme. Det gælder f.eks. landboreformerne i 1700-tallet og fredskovsforordningen i 1805.

Brugsret og ejendomsret har altid været adskilt. Landbefolkningen havde f.eks. tidligere udstrakte rettigheder til færdsel overalt – at sammenligne med den svenske allemandsret, der hovedsagelig udgør et fravær af forbud gennem lovgivning.

Grundloven viderefører dette princip og åbner mulighed for generelle reguleringer.

Dette er baggrunden for den generelle regulering af natur- og miljøbeskyttelse samt adgang til strande og skovområder, som man gennem de seneste knap 100 år gradvis har gennemført.

Såvel natur og miljøbeskyttelse som ejendomsrettens ukrænkelighed er således historisk set meget foranderlige størrelser.

Set på denne baggrund er de generelle reguleringer, som Folketinget har vedtaget, en tilpasning af lovgivningen til samfundets udvikling.«

Jeg synes, det er så godt sagt, at jeg vil lade de ord stå alene.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):
Tak for debatten!

Jeg kunne egentlig godt standse her, for jeg har kunnet se, at der er bred tilslutning til den dagsorden, som er blevet foreslået om, at der skal foreligge en redegørelse ved årets afslutning, men jeg vil alligevel komme med et par ekstra bemærkninger til nogle af de indlæg, der har været her i dag.

Jeg skal om lidt komme tilbage til fru Birthe Rønn Hornbechs lille eventyr, som jeg har tænkt over, og som jeg måske også kan udbygge lidt.

Men først gælder det det principielle spørgsmål om balancen mellem samfundet og den enkelte, hvor jeg har hørt, at vi alle er enige om, at der skal være en sådan balance, men at det,